

MICHAEL KONGSTAD:

Fel och osakligt om Posten

Svensk Tidskrift nummer fyra innehöll ett antal artiklar som samtliga kritiserade Posten. Gemensamt för artiklarna var också att de innehöll felaktiga faktauppgifter.

Posten är ett monopolföretag som med dumpade priser försöker bräcka sina konkurrenter, skrev Jonas Hellman och Anders Hultin. 20 procent av Postens verksamhet strider mot riksdagens beslut om vad Posten får och inte får göra, hävdade riksdagsledamoten Per Bill (m) och anklagade Posten för att ägna sig åt att arrangera charterresor. Posten har fällt mer än 20 gånger av Konkurrensverket, skrev Gunnar Axén.

Konkurrensverket har fattat ett beslut i vilket verket fann att Posten gjort sig skyldig till underprissättning

MICHAEL KONGSTAD är informationsdirektör på Posten AB.

(dumpning). Det beslutet har dock undanröjts av Stockholms tingsrätt.

Marknadsdomstolen har inte i något slutligt beslut prövat något ärende där Posten har varit part.

Avregleringen av postmarknaden och ikraftträdandet av den nya konkurrenslagstiftningen har med nödvändighet lett till tillämpnings- och tolkningsproblem på en marknad där ett företag har en så dominerande ställning som Posten AB har på den svenska marknaden. Det är för att utveckla regelverket och för att slita tvister som det finns ett konkurrensverk och en marknadsdomstol.

60 klagomålsärenden

Klagomål har riktats mot Postens agerande och Konkurrensverket har startat ärenden på eget initiativ i sammanlagt 60 fall, varav 57 ärenden är avgjorda och tre pågående. Av de avgjorda ärendena avslutades 50 utan åtgärd från Konkurrensverkets sida. Konkurrensverket har i slutliga beslut enligt konkurrenslagen vidtagit åt-

gärder mot Posten i sju fall.

Det är inte sant att Posten skulle ägna sig åt "kringverksamhet" i strid med riksdagens och regeringens direktiv. Att utveckla kärnverksamheten genom att ta hänsyn till den tekniska och marknadsmässiga utvecklingen är ingen onödig "kringverksamhet" – det är en nödvändighet för varje företag som vill överleva och bevara lönsamheten på en konkurrensutsatt marknad.

Posten lämnar inte sin kärnverksamhet, att förmedla brev och andra meddelanden, paket och betalningar. Men informationsteknologin, distributionsformerna och marknaderna förändras.

Fax och e-post har under senare år tagit cirka 25 procent av meddelandemarknaden och utvecklingen ser ut att accelerera. Att Posten satsar på Torget och internethandel är uttryck för vår övertygelse att postorderhandeln kommer att öka på internet. När den elektroniska utvecklingen på allvar slår igenom kommer Posten

att distribuera alltfler paket istället för brev.

Samtidigt som Posten utvecklat vissa nya verksamheter har andra utvecklats. Postens tryckeri – det tredje största i landet – såldes 1992 och utgör nu basen i det börsnoterade Graphium. Samma år såldes bussbolaget. Även verksamheten inom Posten industrier har utvecklats.

Nya teknikområden

I proposition 1995/96:218 underströk regeringen att Posten mot bakgrund av den snabba IT-utvecklingen måste utveckla och satsa på nya teknikområden som ansluter till bolagets kärnverksamhet. Posten skulle bli samarbeta med data- och telekommunikationsföretag som tillhandahåller elektronisk infrastruktur. Mot den bakgrunden är det svårt att förstå hur Svensk Tidskrift kan påstå att Postens IT-satsning skulle strida mot regeringens direktiv.

Också Postgirots verksamhet i Baltikum antyds i Svensk Tidskrift strida mot statsmakternas direktiv. I den nämnda propositionen och i trafikutskottets betänkande (TU 1996/97:TU3) påpekas tvärtom att det är naturligt att Postens internationella verksamhet ökar. I propositionen sägs att Posten Brev bör ges möjlighet att utöka hemmamarknaden till att omfatta de nordiska länderna och delar av Östersjöområdet

(Estland, Lettland, Litauen och Polen). Enligt propositionen kan det också bli aktuellt med delägarskap och allianser.

”Det Posten gör ska komplettera kärnverksamheterna. Jag kan inte idag se någonting av det som Posten sysslar med går emot det som finns i bolagsordningen”, sade kommunikationsminister Ines Uusmann i en interpellationsdebatt i riksdagen den 4 november.

Till de påstådda sk kringverksamheterna skulle enligt Per Bill och Svensk Tidskrift höra att Posten ägnade sig åt att arrangera charterresor och att vi skulle sända reklamradio.

Fakta är att Posten har tre flygplan för brevfrakt nattetid på linjer där konkurrenskraftiga alternativ saknas. Dessa plan hyrs dagtid ut till andra flygbolag, givetvis även charterbolag, samt används i den reguljära flygtrafiken mellan Arlanda och Umeå. På så sätt minskar vi kostnaderna för brevdistributionen. Det vore synnerligen oekonomiskt att låta dessa plan stå oanvända på dagarna.

Under en period var Posten via ett dotterbolag för direktreklam delägare i en reklamradiostation. Delägarskapet är numera avvecklat.

På postkontoren har cirka 75 procent av transaktionerna över disk försvunnit sedan 1979. För att utnyttja den lediga kapaciteten och få upp lönsamheten i det landsomfattande

servicenätet – en postservice som statsmakterna ålägger Posten att erbjuda – säljer vi ett antal varor och tjänster på kontoren. Till exempel kan kunderna genom Posten teckna försäkringar och bolån.

För att utnyttja den kapacitet som finns i det rikstäckande servicenätet har vi vidare utvecklat Posten Finansiella Tjänster som bli förmedlar köp och försäljning av värdepapper och erbjuder finansiella tjänster till främst småföretagare. Inkassobolaget startades för att öka möjligheterna för Posten att få betalt för fordringar.

Uppskattade av kunderna

Också försäljningen av kontors- och brevprodukter stödjer kärnverksamheten genom att bidra till kontorens och koncernens lönsamhet. Postbutikerna är dessutom uppskattade av kunderna, inte minst på landsbygden där utbudet av specialbutiker är begränsat.

Posten har av ägaren, statsmakterna, ålagts att upprätthålla en rikstäckande kassaservice. Samtidigt har vi ett lönsamhetskrav. Genom att utnyttja den lediga kapaciteten i kassa- och kontorsnäten som försäljningskanal för finansiella tjänster och i viss utsträckning också för varor ökar vi möjligheterna att på samma gång uppfylla båda dessa krav.